

ANTALET AVLAGDA EXAMINA, EXAMENSDELAR OCH KOMPETENSOMRÅDEN

ANTALET EXAMINA

Grundexamen i husteknik (GE): 1374 st.
Yrkesexamen i husteknik (YE): 189 st.
Specialyrkesexamen i husteknik (SYE): 96 st.

ANTAL EXAMENSDELAR

GE i husteknik: 15204 st.
YE i husteknik: 1128 st.
SYE i husteknik: 312 st.

**Gemensamma
examensdelar (GED):**
2024 3786 examina
2025 4335 examina

**Lokala
examensdelar:**
547 st.

GE I HUSTEKNIK

Kompetensområdet för isolering och
montering av byggnadsplåt 1–4 st.
Kompetensområdet för ventilationsmontering 144 st.
Kompetensområdet för kylmontering 60 st.
Kompetensområdet för rörmontering 1071 st.
Kompetensområdet för byggnadsplåtarbete 6 st.
Kompetensområdet för teknisk isolering 1–4 st.
Uppgift saknas 36 st.

YE I HUSTEKNIK

Kompetensområdet för ventilationsmontering 6 st.
Kompetensområdet för rengöring av ventilationssystem 9 st.
Kompetensområdet för kylmontering 63 st.
Kompetensområdet för värmeanläggningsinstallation 1–4 st.
Kompetensområdet för sotning 72 st.
Kompetensområdet för rörmontering 15 st.
Kompetensområdet för byggnadsplåtarbeten 1–4 st.
Kompetensområdet för teknisk isolering 15 st.
Uppgift saknas 1–4 st.

SYE I HUSTEKNIK

Kompetensområdet för kylteknik 15 st.
Kompetensområdet för sotning 1–4 st.
Kompetensområdet för entreprenad inom husteknik 75 st.
Uppgift saknas 1–4 st.

ANTALET AVLAGDA EXAMINA, EXAMENSDELAR OCH KOMPETENSOMRÅDEN

Reflektioner

Antal avlagda examina

- Statistiken visar ingen betydande förändring i antalet avlagda yrkesinriktade examina.

Antal avlagda examensdelar

- Antalet examensdelar har inte förändrats nämnvärt jämfört med tidigare år. Målet för grundexamen har oftast varit hela examen.

Antal avlagda kompetensområden

- I grundexamen är rörmonteringen fortfarande överrepresenterad. Antalet prestationer inom kompetensområdena teknisk isolering och byggnadsplåtarbeten är mycket litet på alla examensnivåer.

Övrigt

- När man granskar antalet avlagda examina fästs uppmärksamheten i grundexamen vid det stora antalet prestationer inom kompetensområdet för rörmontering. Om det enbart beror på branschens popularitet torde det vara skäl att oroa sig för arbetsplatsernas möjligheter att kvantitativt erbjuda tillräckligt med högklassiga platser för inläring i arbetet eller miljöer för yrkesprov.
- Examensdelen "Installation av små kylanläggningar och luftvärmepumpar" avviker från de övriga examensdelarna, eftersom den har avlagts mycket i förhållande till hela examina. Detta torde bero på att examensdelen i fråga är kopplad till behörighetskraven för dem som utför ifrågavarande arbetsuppgifter, där det förutsätts att just denna examensdel avläggs.

Arbetslivskommissionen för husteknik, lägesbild 2025

ANORDNANDE AV EXAMINA	ANORDNANDE AV EXAMINA Reflektioner	
ANORDNARTILLSTÅND GE i husteknik: 55 st. YE i husteknik: 34 st. SYE i husteknik: 17 st. AKTIVA ANORDNARE GE i husteknik: 46 st. YE i husteknik: 23 st. SYE i husteknik: 9 st. ICKE-AKTIVA ANORDNARE GE i husteknik: 9 st. YE i husteknik: 11 st. SYE i husteknik: 8 st.	SPRÅKEN PÅ AVLAGDA EXAMINA GE i husteknik Finska 1293 st. Svenska 30 st. Engelska - YE i husteknik Finska 186 st. Svenska - Engelska - SYE i husteknik Finska 96 st. Svenska - Engelska -	Språklig och geografisk täckning samt fördelning av prestationer • Statistiken visar att många grundexamina avläggs jämfört med uppskattningarna av behovet av ny arbetskraft inom branschen. • Många grundexamina avläggs i regioner där behovet av ny arbetskraft är klart mindre än antalet examina. • Bland utbildningsanordnare som arbetar på svenska har inga grundexamina avlagts inom kompetensområdet för ventilationsmontering. • Inga yrkes- eller specialyrkesexamina har avlagts på svenska. • På basis av prestationsmängderna får man intrycket av att det inte finns ett genuint behov av yrkesexamen som härstammar från arbetslivet.

KVALITET PÅ GENOMFÖRANDET AV YRKESPROV OCH BEDÖMNINGEN AV KUNNANDE

Fördelning av platserna för yrkesprov

GE I HUSTEKNIK

Arbetsplats 55,6 %

Läroanstalt 29,5 %

Arbetsplats + läroanstalt 8,1 %

Uppgift saknas 6,9 %

YE I HUSTEKNIK

Arbetsplats 55,4 %

Läroanstalt 18,6 %

Arbetsplats + läroanstalt 11,5 %

Uppgift saknas 4,0 %

SYE I HUSTEKNIK

Arbetsplats 88,3 %

Läroanstalt 0 %

Arbetsplats + läroanstalt 9,7 %

Uppgift saknas 1,9 %

Reflektioner över fördelningen av prestationsplatser

- I grund- och yrkesexamen har särskilt många yrkesprov avlagts i läroanstaltens lokaler. Det är problematiskt om syftet är att skapa en tillförlitlig bedömning av examinandens faktiska kompetens i anslutning till hanteringen av arbetsprocessen.
- I specialyrkesexamen har miljön för yrkesprovet oftast varit en arbetsplats, vilket är positivt, eftersom examen i fråga starkt anknyter till att påvisa kompetens i FVA- och ventilationsarbetsledares behörighet.

Reflektioner över fördelningen av prestationsplatser

- Under besöken har det hittills inte lagts fram en enda fastställd anvisning eller plan med en tydlig beskrivning av grunderna för att ordna yrkesprov i läroanstaltens lokaler.
- Med undantag av några utbildningsanordnare har de personliga utvecklingsplanerna för kunnandet utarbetats gruppvis, och man har inte beaktat den studerandes personliga möjligheter eller önskemål gällande examen i planerna.

KVALITET PÅ GENOMFÖRANDET AV YRKESPROV OCH BEDÖMNINGEN AV KUNNANDE

Bedömning av kunnande och förverkligande av tvåpartsbedömningen i yrkesinriktade examensdelar

GE I HUSTEKNIK
**Lärare och representant för arbetslivet
(tvåpartsbedömning) 65,0 %**
Uppgift saknas 1,6 %

YE I HUSTEKNIK
**Lärare och representant för arbetslivet
(tvåpartsbedömning) 88,4 %**
Uppgift saknas 1,1 %

SYE I HUSTEKNIK
**Lärare och representant för arbetslivet
(tvåpartsbedömning) 97,1 %**
Uppgift saknas -

Reflektion kring förverkligandet av tvåpartsbedömningen

- I grundexamina verkar indelningen av bedömnarna i representanter för arbetslivet och lärare följa samma indelning som platserna för yrkesprov.
- I yrkesexamen kan man också observera en tradition inom kompetensområdet för kylmontering där bedömare som representerar arbetslivet även deltar i bedömningen av yrkesprov som ordnas på läroanstalten.

VITSORD I BEDÖMNING AV KUNNANDE INOM YRKESUTBILDNINGEN

GE i husteknik
Medeltal 3,3
Yrkesinriktad examensdel 3,5
Gemensam examensdel 3,1
(nationellt medeltal 3,7)

Reflektion kring förverkligandet av tvåpartsbedömningen

- Under besöken har det framkommit att en tydlig beskrivning av arbetsplatshandledarnas eller bedömnarnas uppdrag i praktiken inte har utarbetats någonstans.
- Det har inte presenterats några tydliga överenskommelser om deltagande av bedömare som representerar arbetslivet som beskriver deras uppgifter eller resurserna.
- Introduktionen och utbildningen för personer som representerar arbetslivet är förvirrande och slumpmässig, eftersom man inte har kunnat ställa upp mål för lärandet.
- Det är svårt att inrikta arbetstidsanvändningen eller resurserna för personer som representerar arbetslivet, eftersom deras arbetsgivare saknar nödvändig information.

KVALITET PÅ GENOMFÖRANDET AV YRKESPROV OCH BEDÖMNINGEN AV KUNNANDE

Reflektioner

Yrkesprov som ordnas vid läroanstalten

- Under de besök som arbetslivskommissionen gjort har det inte lagts fram en enda anvisning eller plan med en tydlig beskrivning av grunderna för att ordna yrkesprov i läroanstaltens lokaler eller motiveringarna till att lämna bort en bedömare som representerar arbetslivet.

Planer för bedömning av kunnande

- Planerna för bedömningen av kunnandet har oftast utarbetats på färdiga mallar där man knappt har ändrat på annat än de punkter som gäller identifieringen av den studerande.

Utvecklingsobjekt för utbildningsanordnare

- Förbättra upprättandet av dokument som styr anordnandet av examina och chefernas verksamhet i handledningen av lärarna.

Övriga reflektioner

- Av de uppgifter som lämnats till arbetslivskommissionen framgår att det har angetts att sammanlagt cirka en tredjedel av alla yrkesprov har gjorts på arbetsplatserna för alla examina som ingår i granskningsperioden.
- En representant för arbetslivet anges ha deltagit i bedömningen i grundexamen ungefär lika ofta, i yrkes- och specialyrkesexamina oftare.
- Av uppgifterna framgår inte hur bedömningen av yrkesprov och annat kunnande har fördelats. Tyvärr var dessa uppgifter inte tillgängliga för examina i husteknik och man kan därför inte ta ställning till dem.
- Under arbetslivskommissionens besök har det nästan utan undantag framkommit en uppfattning om att all kompetens som härletts från examensdelens krav på yrkesskicklighet borde bedömas i yrkesproven.
- Flera alternativ som berör arbetsredskap eller arbetsmetoder som inte förverkligas på arbetsplatsen just under yrkesprovet kunde bedömas som annan bedömning av kunnande.

KVALITET PÅ GENOMFÖRANDET AV YRKESPROV OCH BEDÖMNINGEN AV KUNNANDE

Respons

Responsenkäter (bedömningsskala 1–5)

STUDERANDERESPONSENS
AVSLUTANDE ENKÄT, YRKESPROV

GE i husteknik 4,3
YE i husteknik 4,6
SYE i husteknik 4,7
(nationellt medeltal 4,5)

RESPONS FRÅN
ARBETSPLATSHANDLEDAREN

GE i husteknik 3,9
YE i husteknik 4,0
SYE i husteknik 4,1
(nationellt medeltal 4,2)

ARBETSPLATSRESPONS

GE i husteknik 4,0
YE i husteknik 4,2
SYE i husteknik 4,1
(nationellt medeltal 4,2)

Reflektioner

Studeranderespons

- Enligt responsen har de studerande i genomsnitt varit nöjda med ordnandet av examina.

Arbetsplatsrespons

- Utifrån responsen har man på arbetsplatserna i genomsnitt varit nöjda med skötseln av de ärenden som efterfrågats.

Respons från arbetsplatshandledaren

- Utifrån responsen har arbetsplatshandledarna i genomsnitt varit nöjda med skötseln av de ärenden som efterfrågats.

EXAMENSGRUNDERNAS OCH EXAMENSSTRUKTURENS FUNKTION

Reflektioner kring hur examensgrunderna motsvarar arbetslivet, hur de fungerar och om examensstrukturen

GE i husteknik

Vid bedömningen av bestämmelserna om examensgrunderna för grundexamen i husteknik fästs uppmärksamhet vid de examensdelar där det är mycket svårt eller till och med omöjligt att bedöma det kunnande som krävs på arbetsplatserna. Det dock starka grunder för att dessa examensdelar ska ingå i examina, eftersom den kompetens som krävs i dem obestriddligen behövs inom branschen.

Därför föreslår arbetslivskommissionen för husteknik att det inte ska föreskrivas om platsen där yrkesprov avläggs i lag, utan att Utbildningsstyrelsen däremot i examensgrunderna ska kunna besluta om miljön för yrkesprov separat för varje examensdel. Dessutom anser arbetslivskommissionen att det är en alldeles central kvalitetssäkringsfaktor att man fäster mer uppmärksamhet vid övervakningen av att nämnda föreskrift följs.

YE i husteknik

Grunderna för yrkesexamen i husteknik motsvarar väl de funktionella helheterna i arbetslivet. Det låga antalet prestationer inom kompetensområdena för rörmontering och ventilationsmontering beror sannolikt på att det inte finns något genuint behov av examen i arbetslivet.

SYE i husteknik

Grunderna för specialyrkesexamen i husteknik motsvarar väl behoven i arbetslivet. De fungerar ändamålsenligt för att konstatera kompetensen hos den ansvarsperson för ett specialområde som föreskrivs i bygglagen.

Reflektioner kring examensstrukturen

Arbetslivskommissionen för husteknik har inte fått kännedom om några särskilda behov av reformer eller ändringsförslag som gäller examensstrukturen eller kraven på kunnande i examina inom husteknikbranschen. Arbetslivskommissionen bedömer att examina inom husteknikbranschen motsvarar arbetslivets kvalitativa kompetensbehov mycket väl.

På nationell nivå bör man granska det faktum att examenssystemet reagerar dåligt på konjunkturväxlingar i ekonomin och därigenom på de arbetsmöjligheter som arbetsplatserna kan erbjuda studerande i lärande i arbetet. Lagstiftningen bör i större utsträckning än för närvarande ge utbildningsanordnarna möjlighet att besluta om miljöerna för yrkesprov.

KÄLLOR

Bakgrund

Arbetslivskommissionen har utarbetat en lägesbild av kvaliteten på genomförandet av yrkesprov och bedömning av kunnande i examina inom sitt område.

Till arbetskommissionernas uppgifter hör att årligen producera information om kvaliteten på genomförandet av yrkesprov och bedömningen av kunnandet inom den egna branschen (Statsrådets förordning om yrkesutbildning 673/2017).

Källor som arbetslivskommissionen använder

Arbetslivskommissionen har haft tillgång till Utbildningsförvaltningens statistiktjänst www.vipunen.fi. De kvantitativa uppgifterna (anordnartillstånd, prestationsuppgifter, responsuppgifter m.m.) har hämtats i januari 2026. Uppdateringar som gjorts i Vipunen efter detta har inte förts in i lägesbilden.

De examina som är i övergångsperioden ingår inte i de kvantitativa uppgifterna. I utbildningsanordnarnas anordnartillstånd bestäms utbildningsanordnarnas aktivitet utifrån om utbildningsanordnaren registrerat examens- eller examensdelsprestationer 2025.

I Vipunens rapportbeskrivning: På grund av datasekretess visas antalen 1–4 som gäller personer som värdet "1–4" och antal större än 4 avrundas till närmaste siffra delbar med 3. Medeltalen beräknas med skyddade tal.

De responsmedeltal som ingår i lägesbilden har hämtats i mars 2026.

Som källmaterial för reflektionerna i lägesbilden har man använt till exempel arbetslivskommissionens besöksrapporter, eventuella utlåtanden om utkast till examensgrunder samt eventuella begäranden om omprövning av bedömningen av kunnande som studerande har lämnat in. Dessutom har man kunnat komplettera reflektionerna med arbetslivskommissionens medlemmars egna observationer.

Arbetslivskommissionens lägesbilder

Arbetslivskommissionernas webbplats samt lägesuppgifter och lägesbilder från tidigare år finns på Utbildningsstyrelsens webbplats:

<https://www.oph.fi/sv/utbildning-och-examina/yrkesutbildning/arbetslivskommissioner>

Mer information

Sekretariatet för arbetslivskommissionerna,
arbetslivskommissioner@oph.fi

Työelämätoimikunnat
Arbetslivskommissioner

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN